

**III МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ:
ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНІ АСПЕКТИ»**

**м. Харків
2015 рік**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ СПІДЧИХ КАДРІВ ДЛЯ МВС УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ОБ'ЄДНАННЯ ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ УКРАЇНИ
З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ І ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ
(ГРОМАДСЬКА ЦИВІЛЬНА СЛУЖБА)

ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ГРОМАДСЬКЕ ФОРМУВАННЯ
З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ І ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
ТА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

«Сучасний стан та перспективи розвитку сектору безпеки України: публічно-приватні аспекти»

**Збірник наукових праць за матеріалами
III Міжнародної науково-практичної конференції
(16 квітня 2015 року)**

Харків
«Плеяда»
2015

УДК 351/354
ББК 67.408
С89

ISBN 978-966-8922-27-5

Редакційна колегія:

д-р юрид. наук, проф. *Битяк Ю.П.* (голова), д-р юрид. наук, проф. *Алісов Є.О.*, д-р юрид. наук, проф. *Гаращук В.М.*, д-р юрид. наук, проф. *Матюхіна Н.П.*, д-р юрид. наук, проф. *Настюк В.Я.*, д-р юрид. наук, проф. *Фролова О.Г.*, д-р юрид. наук, проф. *Шило О.Г.*, д-р юрид. наук, доц. *Шаповал Р.В.*, канд. юрид. наук, доц. *Александров В.М.*, канд. юрид. наук, доц. *Володіна О.О.*, канд. юрид. наук, доц. *Мартиновський В.В.*, канд. юрид. наук, доц. *Мех Ю.В.* (відповідальний секретар), канд. юрид. наук, доц. *Соловійова О.М.*, канд. юрид. наук, доц. *Ткаченко Є.В.*, канд. юрид. наук, доц. *Червякова О.Б.*, канд. юрид. наук, доц. *Іванова А.Є.*, канд. юрид. наук, асист. *Солнцева Х.В.*, канд. юрид. наук, асист. *Шевчук О.М.*, ст. викл. *Статінов О.В.*, асист. *Гончаренко Г.М.*, студентка 4 курсу, 5 групи Інституту підготовки слідчих кадрів для МВС України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого *Бужор А.О.*

Сучасний стан та перспективи розвитку сектору безпеки України:

С89 публічно-приватні аспекти (16 квітня 2015 року, м. Харків). Збірник наукових праць за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції. – Харків: видавництво «Плеяда», 2015. – 334 с.

У збірнику представлені наукові праці учасників учасників III Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку сектору безпеки України: публічно-приватні аспекти», що відбулася 16 квітня 2015 року у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого. Захід був проведений Інститутом підготовки слідчих кадрів для МВС України, кафедрами адміністративного права, адміністративного права та адміністративної діяльності, кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності Національного юридичного університету, Об'єднанням Громадських Формувань України з охорони громадського порядку і державного кордону, Харківським обласним громадським формуванням з охорони громадського порядку і державного кордону.

До збірника ввійшли тези доповідей українською, російською та англійською мовами.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, державних службовців, студентів, а також широке коло читачів, які цікавляться цією проблематикою.

УДК 351/354
ББК 67.408

ISBN 978-966-8922-27-5

© Колектив авторів, 2015
© «Плеяда», 2015

З метою ефективного підвищення профілактики правопорушень та забезпечення особистої безпеки громадян потрібен розвиток не тільки оперативної, а і програмної взаємодії громадських формувань територіальної громади з органами виконавчої влади, місцевого самоврядування та органами внутрішніх справ області. Необхідна розробка нової обласної цільової програми по профілактиці правопорушень та забезпеченню цивільної безпеки громадян на 2015 – 2020 роки з її реальним ресурсним забезпеченням.

ФІЛІН ДМИТРО ВІТАЛІЙОВИЧ

кандидат юридичних наук, доцент

кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

СПІВВІДНОШЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ СТАТУСІВ ПОТЕРПІЛОГО ТА ЦИВІЛЬНОГО ПОЗИВАЧА У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

Процесуальний статус включає до свого складу процесуальні права, обов'язки та відповідальність учасника кримінального провадження. За загальним правилом один учасник кримінального провадження може мати тільки один процесуальний статус. Якщо з'явилися умови для набуття учасником нового процесуального статусу, то він позбавляється автоматично попереднього процесуального статусу. Так п.6 ч.2 ст.87 КПК забороняє отримання показань від свідка, який надалі буде визнаний підозрюваним чи обвинуваченим у цьому кримінальному провадженні. Більш того, коли виникли підстави, перелічені у ч. 1 ст.276 КПК, прокурор, чи слідчий, за його погодженням, зобов'язані скласти повідомлення про підозру, та вручити її особі. З моментів, вказаних у ч.1 ст.42 КПК, особа набуває процесуальний статус підозрюваного, та позбавляється статусу свідка, якщо вона допитувалася на попередніх етапах досудового провадження як свідок.

Однак, у сучасному кримінальному процесі України є випадки, коли одна особа може мати два процесуальних статуси одночасно. Мова йдеться про сумісність процесуальних статусів потерпілого та цивільного позивача. У кримінальному процесуальному законодавстві, з часу прийняття Статуту кримінального судочинства у 1864 році і до реформи 1958 – 1960 років потерпілий не мав самостійного процесуального статусу. Він допитувався як свідок та мав статус свідка. Якщо потерпілий звертався із цивільним позовом, він набував процесуальний статус цивільного позивача. Ситуація змінилась з вступом у дію КПК України 1960 року (з подальшими змінами). Цей КПК передбачив, що особа може бути одночасно потерпілим, у відповідності до ст. 49 та цивільним позивачем, у відповідності до ст.50. Однак статус цивільного позивача був додатковим по відношенню до статусу потерпілого.

Щодо сучасного КПК України, то процесуальні статуси потерпілого та цивільного позивача не пов'язані жорстко одне із одним. У відповідності із ст.55, 62, 127 та 128 КПК особа, яка має процесуальний статус потерпілої має право на пред'явлення цивільного позову, після чого вона набуває статус і цивільного позивача. Про зв'язок цих двох статусів свідчить положення ч.3 ст.61 КПК, у відповідності з яким цивільний позивач має права та обов'язки, передбачені цим кодексом для потерпілого. Але якщо особа не була згодна на визнання її потерпілою (ч.7 ст.55 КПК) вона не позбавляється права подати цивільний позов, та набути статус цивільного позивача. У цьому випадку особа буде тільки цивільним позивачем.

Однак, і у цьому випадку особа не позбавляється подвійного процесуального статусу. У відповідності із ч.7 ст.55 КПК, якщо особа не погодилася з визнанням її потерпілою вона, в разі необхідності, може бути залучена до кримінального провадження як свідок. Таким чином така особа, якщо в цьому виникає потрібність, допитується як свідок, Разом із тим ч.3 ст.61 КПК розповсюджує на цивільного позивача права та обов'язки, передбачені КПК, для потерпілого в частині, що стосуються цивільного позову. Таким чином цивільний відповідач одночасно може бути і свідком. На наш погляд така ситуація недоцільна. Більш вдало було б передбачити допит

цивільного позивача у порядку, якій існує для допиту потерпілого. Таким чином цивільний позивач позбавиться статусу свідка, та буде користуватися правами потерпілого, що для нього більш природно.

ФІЛІППОВ СТАНІСЛАВ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

кандидат психологічних наук, доцент,
професор кафедри кримінального права

Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ТРАНСКОРДОННІЙ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ

Публікації, присвячені транскордонній організованій злочинності (далі – ТОЗ) демонструють, що рівень сучасних вітчизняних наукових досліджень не просунувся далі дискусій про визначення поняття цього явища, яке б адекватним чином відображало його сутність. Водночас, ТОЗ здійснює все більший негативний вплив на розвиток країни, має глобальний характер та динамічно підлаштовується під особливості зміни військово-політичної та соціально-економічної обстановки в сучасній Україні. Більше того, ці особливості активно використовуються для збільшення доходів від злочинної діяльності та убезпечення транскордонних угруповань від протидії з боку інститутів сектору безпеки держави. Ураховуючи це, інститути сектору безпеки, які протидіють даному виду злочинності, повинні практикувати випереджувальні, наступальні способи реагування на зміну її форм. Будь-які прояви ригідності у цій справі, беззаперечно, призводять до відставань та запізнь у спробах реагувати на виклики, обумовлені злочинною активністю ТОЗ. На відповідних напрямках необхідно зосереджувати основні зусилля правової науки.

Отже, більшість дослідників солідаризуються у питанні визначення таких загальних ознак ТОЗ: наявність злочинних угруповань, що складаються з громадян різних держав (осіб без громадянства);

планування, вчинення або використання результатів злочинної діяльності на території різних держав;

використання відмінностей законодавства суміжних держав (особливо «розривів» між нормами митного, кримінального законодавства та законодавства про статус правоохоронних органів);

реалізація злочинної активності як у легальних, так і в нелегальних сферах діяльності;

активне застосування корупційних або насильницьких методів досягнення результатів злочинної діяльності.

На наш погляд, крім даних загальних особливостей, на сучасному етапі в Україні для цього явища також характерними є такі специфічні ознаки:

ТОЗ – антисоціальне динамічне явище, що активно сприймає та використовує досягнення економічного розвитку, новачі техніки тощо, наприклад ІТ-технології, засоби комунікації, сучасні логістичні системи, т.п.;

інтеграція з легальними формами ведення бізнесу дозволяє організованим злочинним структурам використовувати банківські продукти, послуги транспорту тощо;

очевидному зростанню кількості злочинів, вчинених учасниками організованих злочинних угруповань з використанням вогнепальної зброї, об'єктивно сприяє обстановка на Сході країни;

високий рівень організації характеризує корумповані зв'язки між транскордонними злочинними угрупованнями та представниками органів влади, місцевого самоврядування та керівного складу правоохоронних органів у прикордонних регіонах;

професіоналізація учасників незаконних збройних формувань (НЗФ) з військової точки зору та поступове збільшення їх чисельності – (умовна назва - «дикі гуси») та, водночас, тривалість